

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

BISNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2013 tot uitvoering van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij

1. SITUERING

Het besluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2013 tot uitvoering van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij heeft de volgende doelstellingen:

- minder en eenduidiger regels;
- beschermen wat bescherming nodig heeft;
- de ecologische inpassing van de visserij.

De toepassing van de visserijregelgeving uit 2013 werd sinds 2014 geëvalueerd in samenspraak met zowel de hengelaars, het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de Natuurinspectie. Op 23 februari 2015 en op 16 februari 2017 voerde een werkgroep van het sectoroverleg visserij een grondige evaluatie door waaruit een aantal voorstellen voor aanpassing van de regelgeving naar voor kwam. Het sectoroverleg visserij is een overlegplatform georganiseerd door het ANB met een brede vertegenwoordiging van de Vlaamse hengelsector. Op 20 maart 2017 besprak het sectoroverleg visserij voor een eerste maal de wijzigingsvoorstellen en in de vergadering van 15 januari 2018 keurde het sectoroverleg visserij deze voorstellen goed. De voorstellen zijn opgenomen in het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit houdende wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2013 tot uitvoering van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij.

De rechtsgrond van het voorontwerp van besluit is hoofdzakelijk te vinden in artikel 12 van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij. In dat artikel wordt de bevoegdheid gegeven aan de uitvoerende macht, in casu de Vlaamse Regering, om diverse aspecten te regelen inzake het uitvoeren van de riviervisserij. Die aspecten worden geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2013 tot uitvoering van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij. Het voorontwerp van besluit wijzigt dat besluit voor enkele aspecten die worden vermeld in artikel 12 van de wet van 1 juli 1954. Daarnaast vindt het voorontwerp van besluit ook een rechtsgrond in artikel 20 van de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen van 8 augustus 1980. Dat is met name het geval voor het nieuw in te voegen artikel 3 in het besluit van 1 februari 2013.

2. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Het voorontwerp van besluit heeft de volgende uitgangspunten en doelstellingen:

- de regels betreffende het vervoer en het bezit van levende vissen worden sterk vereenvoudigd door het instellen van een duidelijke en goed handhaafbare regelgeving. Voor roofvissoorten worden enkele maatregelen genomen voor een betere ecologische bescherming die de hengelseleving niet inperken. Voor hengelsewedstrijden wordt een sluitende definitie ingevoerd;

- het visserijbesluit gaat uit van recreatieve visserij. De mogelijkheid tot semi-recreatieve visserij op de Beneden-Zeeschelde met professionele vistuigen wordt definitief uit de regelgeving geschrapt, wat de ecologische bescherming van dit gebied verhoogt.

Artikel 1 schrapt de drie bestaande definities van fuiken (fuik, visfuik en schietfuik) omdat deze visserijmethodes niet meer toegelaten zijn op de Beneden-Zeeschelde na de inwerkingtreding van dit besluit. Er wordt een definitie voor het leefnet toegevoegd. De definitie van wedstrijd wordt vervangen. En de definitie voor aasvissen wordt verplaatst naar artikel 1 omdat de term meer dan één keer wordt gebruikt in het besluit.

Artikel 2 wijzigt het opschrift van hoofdstuk 2 met betrekking tot het vissen met vergunning in de Beneden-Zeeschelde. Het hoofdstuk wordt volledig opgeheven en vervangen door een nieuw hoofdstuk bestaande uit één artikel (een nieuw artikel 3). De opheffing van hoofdstuk 2 wordt nader besproken bij artikel 4 .

Artikel 3 werkt een oude discrepantie weg inzake de uitvoering van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij. In deze wet worden aan de minister, bevoegd voor de riviervisserij, een aantal taken gedelegeerd:

- 1° met het oog op proefnemingen of op het gewestelijk of plaatselijk nut het vissen, sommige wijzen van vissen, het vangen van sommige vissoorten of categorieën evenals het gebruik van bijzondere lokazen of tuigen tijdelijk toe te staan of te verbieden (artikel 14);
- 2° een machtiging te verlenen om te allen tijde vissen en kreeften van om het even welke maten, die voor bepoting bestemd zijn, te vangen en te vervoeren (artikel 17);
- 3° een machtiging te verlenen om vis uit te storten in de wateren waarop de wet van toepassing is (artikel 25).

Deze artikelen dateren van voor de staatshervorming van 1980, die de bevoegdheid inzake riviervisserij heeft overgeheveld naar de gewesten. Uit artikel 83, §3, van de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen van 8 augustus 1980 (BHWI) volgt dat de bevoegde minister de in die artikelen vermelde bevoegdheden niet zonder meer kan uitoefenen zonder een specifieke delegatie van de Vlaamse Regering. Artikel 83, §3, bepaalt immers dat de bevoegdheden die bij wet, decreet of koninklijk besluit worden toegewezen aan een minister, uitgeoefend worden door de gemeenschaps- of gewestregering telkens als het om een zaak gaat die tot hun bevoegdheid behoort. Uit deze laatste bepaling volgt dus dat een vroegere ministeriële bevoegdheid in principe, behoudens nieuwe delegatie overeenkomstig artikel 69 van de BWHI, een zaak van de regering is geworden. Hoewel dit al die jaren nog geen concreet probleem heeft opgeleverd in gevallen waarin de minister van die bevoegdheid gebruik heeft gemaakt, is het wel noodzakelijk dat dit wordt rechtgezet. Met name wordt een nieuw artikel 3 ingevoegd, waarin de Vlaamse Regering aan de minister of zijn gemachtigde uitdrukkelijk de betrokken taken doordelegeert. Artikel 20 van de BWHI biedt de rechtsgrond voor het nieuwe artikel 3.

Artikel 4 heft de bestaande artikelen 4 tot en met 6 op. De fuikvisserij met aparte vergunning op de Beneden-Zeeschelde wordt definitief geschrapt. Dit type van semi-recreatieve (of semi-professionele visserij) gaf de mogelijkheid om per visser met maximum 5 fuiken te vissen op de Beneden-Zeeschelde tussen Antwerpen en de Belgisch-Nederlandse grens. Deze fuikvisserij werd tijdelijk verboden tot en met 31 december 2014 door het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2010 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 mei 1992 tot uitvoering van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij. Tot op heden werden sinds 1 januari 2015 in de praktijk ook geen nieuwe vergunningen meer aangevraagd of uitgereikt.

Met dit type van visserij kunnen grotere hoeveelheden vis worden gevangen (in het bijzonder paling) die bezwaarlijk alle bestemd kunnen zijn voor eigen consumptie en dus mogelijk op illegale wijze in het commercieel circuit terecht komen (op de binnenwateren is niemand geregistreerd bij het Federaal Voedselagentschap om zijn vangsten te mogen verkopen). Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek stelde in zijn advies dat het opnieuw openstellen van deze vorm van visserij zou leiden tot een jaarlijkse vangst van 700 tot 1.300 kg paling. Een verbod op dit type van visserij zal tevens een positieve invloed hebben op het ontsnappingspercentage van naar zee trekkende paling, hetgeen

de doelstelling is van de Europese Palingverordening (EG/1100/2007). Het inperken van de mogelijkheden tot semi-recreatieve visserij is immers een van de maatregelen uit het Palingbeheerplan voor Vlaanderen in uitvoering van Verordening EG/1100/2007. Vanuit de hengelsector is er ook een breed draagvlak om in de binnenwateren alleen nog recreatieve visserij met de hengel toe te laten. Het sectoroverleg visserij heeft dit standpunt bevestigd.

Artikel 5 en **artikel 9** hebben betrekking op hengelwedstrijden. Door een nieuwe definitie voor wedstrijd in te voeren wordt ondubbelzinnig bepaald wanneer er sprake is van een hengelwedstrijd. De vorige definitie van wedstrijd bleek in de praktijk niet sluitend, zodat op het terrein sommige wedstrijden wel gevat waren door de voorwaarden in het besluit en andere dan weer niet. Zowel voor de hengelaars als voor de Natuurinspectie is deze situatie erg verwarrend. De nieuwe definitie laat een betere organisatie en een sluitende controle toe van hengelwedstrijden. Voor elke wedstrijd moet één maand vooraf aan het ANB een melding gedaan worden. Deze bepaling blijft ongewijzigd maar is twee keer opgenomen in het besluit van 1 februari 2013. Vandaar dat artikel 5 een van beide bepalingen schrapt.

In punt 1° van **artikel 6** wordt bepaald dat het gebruik van aasvissen in de periode van 16 april tot en met 31 mei (paaiperiode van de meeste vissen) voortaan verboden is. In deze periode mag er wel gevestigd worden behalve in de ecologisch waardevolle wateren. Ter bescherming van de paaiende vissen geldt de voorwaarde dat elke gevangen vis onmiddellijk en voorzichtig moet worden vrijgelaten. Dit impliceert dat men geen ter plaatse gevangen aasvissen in bezit mag hebben en gebruiken. Sommige hengelaars gebruiken momenteel in deze periode toch aasvissen en geven aan dat ze deze gekocht hebben in de handel. Op het terrein is het echter niet mogelijk om de herkomst van aasvissen na te gaan. Bovendien zijn vissen gevangen met een aasvis (hoofdzakelijk roofvissoorten zoals snoek en snoekbaars) vaak erg diep gehaakt, waardoor de kans op overleving na het terugzetten (hetgeen een verplichting is in deze periode) klein is. Door deze nieuwe maatregel wordt de anomalie rond de herkomst van aasvissen rechtgezet en worden de roofvissoorten extra beschermd in deze periode.

Punt 2° betreft louter een aanpassing van de formulering conform de definitie van aasvis in artikel 1. Punt 3° bepaalt dat de uitzondering om toch te mogen vliegvisseren tussen 16 april en 31 mei voortaan in alle wateren van toepassing is. Dit was voorheen niet toegelaten in de ecologisch waardevolle stilstaande wateren. Vliegvisseren is immers een extensieve vorm van hengelbeleving die geen noemenswaardige verstoring met zich meebrengt. Voor hengelaars en handhavers is het ook duidelijker indien de maatregel van toepassing is in alle wateren.

In punt 1° van **artikel 7** wordt bepaald dat hengel, peur en schepnet de enige toegelaten vistuigen zijn. Vermits de fuikvisserij wordt opgeheven door de nieuwe artikelen 2, 3 en 4 worden fuiken een verboden vistuig.

Punt 2° betreft louter een aanpassing van de formulering conform de definitie van aasvis in artikel 1. Punt 3° stelt dat het gebruik van een leefnet voortaan verboden is.

Artikel 8 vervangt artikel 15 van het besluit van 1 februari 2013. In paragraaf 1 wordt bepaald dat een visser maximaal 20 vissen kleiner dan 15 cm, waarvan maximaal 5 levende vissen (voorheen 20 stuks), mag vervoeren en tijdens het hengelen in bezit mag houden bij wijze van uitzondering op het algemene verbod op het vervoer van levende vissen. In de praktijk worden deze vissen gebruikt als aasvis om andere vissen mee te vangen (met name paling en roofvis, zoals snoekbaars, meerval of snoek).

De vissen die een visser nog mag vervoeren en in bezit houden, worden opgesomd in een limitatieve positieve lijst (andere soorten zijn dus niet toegelaten). Hierdoor komt er een betere bescherming van sommige vissoorten die redelijk zeldzaam zijn en voorheen toch mochten worden meegenomen (bijvoorbeeld serpeling en kopvoorn).

In het besluit van 1 februari 2013 werd op vraag van de vissers een meeneembepaling van maximum 5 vissen groter dan 15 cm ingevoerd. Doel van deze maatregel was om in beperkte mate vis voor eigen consumptie te kunnen meenemen maar vooral om het meenemen van grote hoeveelheden vis aan banden te leggen. Uit de evaluatie van de regelgeving blijkt dat deze meeneembepaling in de praktijk nagenoeg niet te controleren is zolang een visser onbeperkt vissen in het leefnet mag houden. In de

wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij is een algemeen verbod op het vervoer van levende vissen opgenomen (behalve paling en aasvissen, welke wel levend mogen vervoerd worden). Zolang er echter een leefnet mag gebruikt worden, is het verbod op het vervoer van levende vissen in de praktijk nauwelijks controleerbaar, omdat een handhaver dan moet wachten totdat de visser stopt met hengelen om te zien wat hij gaat doen met de vissen uit het leefnet. Om de regels rond het in bezit houden en vervoeren van alle vissoorten (inclusief aasvissoorten) eenvoudiger te maken en beter te kunnen handhaven, wordt daarom het gebruik van het leefnet afgeschaft behalve tijdens hengelvijdsporten.

Het sectoroverleg visserij gaf aan voorstander te zijn van het verbod op gebruik van leefnet omdat ze het belangrijk vinden dat de naleving en de controle op het meenemen van vissen goed handhaafbaar wordt. Bovendien is uit een peiling bij hengelaars op openbaar water einde 2015 gebleken dat er een groot draagvlak is bij de hengelaars om het leefnet af te schaffen vanuit het oogpunt van een transparante en goed handhaafbare regelgeving.

In paragraaf 2 wordt bepaald dat een visser levende vissen (maximaal 5 stuks aasvissen of paling) alleen in een hiertoe bestemde emmer mag vervoeren en levend in het bezit mag houden, en niet meer in het leefnet, aangezien het gebruik ervan verboden wordt.

In paragraaf 3 worden voor enkele vissoorten maten bepaald beneden of boven dewelke een hengelaar de vissoorten niet in het bezit mag houden of vervoeren. De maten dragen bij aan een betere bescherming van de visbestanden. Snoekbaars wordt bijkomend beschermd door het opleggen van een maximummaat teneinde de grote vissen te beschermen die een zeer belangrijke bijdrage leveren aan het paaisucces en die een grote meerwaarde zijn voor de hengelbeleving op roofvis.

In paragraaf 4 wordt bepaald dat van snoekbaars en paling elk maximum drie stuks mogen worden meegenomen (voor snoekbaars was deze meeneembepijking voorheen ook al van toepassing). Voor beide soorten blijven de maten van toepassing zoals bepaald in paragraaf 3 en tevens geldt ook de algemene meeneembepijking van 5 stuks. Door de nieuwe maatregel wordt het palingbestand ook beter beschermd. Voorheen mochten 5 stuks worden meegenomen.

De bepalingen uit paragraaf 5 zijn dezelfde als voorheen. Er wordt bepaald hoe de lengte van een vis moet gemeten worden. Tevens wordt bepaald dat het ter plaatse consumeren van gevangen vissen niet toegelaten is, omdat anders de controle van de maatregelen rond het in bezit houden en vervoeren van vissen niet mogelijk is.

Paragraaf 6 voorziet dat paling wel levend mag vervoerd worden. Deze uitzondering is opgenomen in artikel 15 van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij.

In paragraaf 7 wordt een definitie opgenomen van zeevissoorten en wordt bepaald dat de bepalingen rond het in bezit houden en het transporteren van vissen niet van toepassing zijn op zeevissoorten. Bepaalde binnenwateren, weliswaar beperkt in oppervlakte, die vallen onder het toepassingsgebied van de wet op de riviervisserij, staan in contact met zeewater, waardoor het water brak is en er ook zeevissoorten voorkomen (bijvoorbeeld het havengebied in Oostende en de Beneden-Zeeschelde). Deze zeevissoorten planten zich niet voort in onze binnenwateren, waardoor een terugzetverplichting in de periode van 16 april tot en met 31 mei niet zinvol is. Vermits bovendien op zee ook geen bepalingen in aantal van toepassing zijn voor de meeste zeevissoorten, worden deze in de binnenwateren evenmin van toepassing gemaakt.

Artikel 9 bepaalt de voorwaarden waaraan vijdsporten moeten voldoen. Er wordt bepaald dat voor elke vijdsport vooraf een melding moet gedaan worden, dat er een voederbepijking geldt tijdens vijdsporten (teneinde de invloed van aanrijking van het water door lokvoer te beperken) en dat voor vijdsporten de vangstgegevens moeten geregistreerd en jaarlijks meegedeeld worden aan het ANB. Deze vangstgegevens leveren nuttige informatie voor de onderbouwing van het visstand-beheer. Verder wordt bepaald dat het leefnet voortaan alleen nog mag gebruikt worden bij hengelvijdsporten die vooraf gemeld zijn bij het ANB. Er wordt ook bepaald welke soorten in het leefnet mogen bewaard worden tot het einde van de vijdsport, waarna elke gevangen vis moet vrijgelaten worden.

Artikel 10 heft de voorwaarden op rond het gebruik van aasvissen in het besluit van 1 februari 2013. Alle bepalingen over de soorten en de aantallen vissen, waaronder dus ook aasvissen, die men nog

mag vervoeren en tijdens het hengelen in bezit mag houden, zullen immers vastgelegd worden met het nieuwe artikel 8.

Artikel 11 voegt enkele wateren toe aan bijlage 3 van het besluit van 1 februari 2013, omdat op basis van een evaluatie bleek dat het ecologisch waardevolle wateren zijn. Tevens wordt een aantal wateren geschrapt, omdat na dezelfde evaluatie in samenspraak met het ANB en het sectoroverleg visserij bleek dat de visserij er geen verstorend effect heeft. Enkele fouten in de schrijfwijze van sommige wateren worden eveneens rechtgezet.

Artikel 12 hoeft geen verdere toelichting.

3. BUDGETTAIRE WEERSLAG

Het advies van de Inspectie van Financiën van 7 juli 2017 gaat als bijlage 2.

Wat betreft de budgettaire weerslag gaf de Inspectie van Financiën aan dat het besluit mogelijk wel een indirect effect kan hebben op het aantal verkochte visverloven. Meer bepaald haalde de Inspectie van Financiën aan dat het verbod op het gebruik van het leefnet (behalve tijdens officiële wedstrijden) en het verbod op het gebruik van levende aasvis ertoe kan leiden dat recreatieve vissers die hier al jaren beroep op doen, afhaken. Op te merken valt dat er na het advies van de Inspectie van Financiën nog enkele besprekingen werden gevoerd met het sectoroverleg visserij op basis waarvan het oorspronkelijk verbod op het gebruik van levende aasvissen niet langer weerhouden werd. In de plaats daarvan werd het aantal levende aasvissen dat een hengelaar mag vervoeren en tijdens het hengelen in bezit mag houden, teruggebracht van 20 naar maximaal 5 stuks.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting van 5 september 2017 gaat als bijlage 3.

4. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

5. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het voorontwerp van besluit is aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies 2017/176 van 1 juni 2017 en het navolgende advies van 2 maart 2018.

De reguleringssimpactanalyse gaat als bijlage 4.

De toepassing van de nieuwe visserijregelgeving van 1 februari 2013 is op het terrein geëvalueerd in samenspraak met zowel de hengelaars, het ANB als de Natuurinspectie. Uit deze evaluatie bleek dat, ondanks de doorgevoerde vereenvoudiging van de regelgeving, er toch nog knelpunten waren, onder meer rond het meenemen van vissen, het gebruik van aasvissen en de beschermingsstatus van enkele roofvissoorten. Veel hengelaars vinden deze regels complex en ook de Natuurinspectie gaf aan dat ze moeilijk handhaafbaar zijn. Vervolgens werd een enquête georganiseerd bij hengelaars op openbaar water, waarin hun mening werd gevraagd over een mogelijke oplossing om de regelgeving te

vereenvoudigen. De resultaten van de enquête werden besproken met een vertegenwoordiging van de hengelaars. Het overleg resulteerde in de voorgestelde wijzigingen aan het visserijbesluit, die betrekking hebben op een betere bescherming van de Beneden-Zeeschelde, duidelijkere en beter handhaafbare regels betreffende het meenemen van vissen en het gebruik van aasvissen en ten slotte een betere bescherming van roofvissoorten.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit houdende wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2013 tot uitvoering van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, te gelasten:
 - a. over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;
 - b. voornoemd voorontwerp van besluit voor te leggen aan de Interministeriële Conferentie Leefmilieu, overeenkomstig de overlegprocedure die is vastgesteld door artikel 6, §2, 2°, van de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen van 8 augustus 1980.

Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw